

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO
PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA GMINY PIŁA**

2009

Zespół autorski:

mgr inż. Olga Kaszewska	
inż. Jolanta Dybalska	
mgr inż. Elżbieta Mięka	

REGON: 100001479

NIP:771-123-53-10

97 300 Piotrków Tryb., ul. Młynarska 2 pok.107, tel/fax:/0 44/645 15 05

nr konta: ING Bank Śląski 06 1050 1937 1000 0090 6032 4564

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla gminy Piła.....	4
3. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	6
4. Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	8
5. Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	12
6. Identyfikacja problemów ochrony środowiska istniejących z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych.....	12
7. Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu.....	13
8. Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko.....	17
8.1. Znaczące oddziaływanie pozytywne na środowisko	17
8.2. Znaczące oddziaływanie negatywne na środowisko	18
8.2.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne	18
8.2.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	18
8.2.3. Oddziaływanie na gleby	19
8.2.4. Oddziaływanie na warunki akustyczne	19
8.2.5. Oddziaływanie na przyrodę i obszary chronione	19
8.2.6. Oddziaływanie na krajobraz.....	19
8.2.7. Oddziaływanie na zabytki	20
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.....	21
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy	22
11. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	23
12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	24
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	24
14. Wykorzystane materiały.....	25

Spis tabel

Tabela 1

Analiza zgodności priorytetów projektu POŚ z krajowymi dokumentami strategicznymi

Tabela 2

Identyfikacja najważniejszych skutków dla środowiska i obszarów narażonych na zmiany i oddziaływania związane z realizacją POŚ

1. Wstęp

Na podstawie art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227) Programy Ochrony Środowiska wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o „Prognozę oddziaływania na środowisko”. Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska (zwanego dalej POŚ lub Programem). Zakres Prognozy zgodny jest z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227) oraz pismami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu znak: RDOŚ-30-OO.III-6617-145/09/Am z dnia 4 listopada 2009 r. i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu znak: NS-72/28-44/09 z dnia 23 października 2009 r.

2. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla gminy Piła

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zgodnie z którym:

1. zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- informacje o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

2. określa, analizuje, ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- istotne problemy z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,

3. przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą, negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust 1 informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Zgromadzono dane dotyczące planowanych działań z zakresu ochrony środowiska oraz odniesiono do stanu środowiska na terenie gminy. Na tej podstawie identyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska gminy Piła.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu, analiz jakościowych opartych na dostępnych danych państwowego monitoringu środowiska oraz identyfikacji i wartościowaniu skutków przewidywanych zmian w środowisku.

3. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Program Ochrony Środowiska dla gminy Piła został sporządzony w sposób zgodny z Polityką Ekologiczną Państwa oraz wymogami określonymi w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska. Integralną część Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Piła stanowi Plan Gospodarki Odpadami.

Program określa:

- 1) cele ekologiczne,
- 2) priorytety ekologiczne,
- 3) rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów,
- 4) mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

W dokumencie scharakteryzowano gminę oraz przedstawiono aktualny stan środowiska oraz zasobów naturalnych. Opisano w nim:

- warunki środowiska geograficznego, klimat,
- użytkowanie rolnicze terenu (jakość gleb, produkcja roślinna i zwierzęca),
- przyrodę ożywioną,
- obszary ograniczonego użytkowania,
- zasoby kopalin,
- stosunki wodne i jakość wód (wody podziemne i powierzchniowe, wodociągi i kanalizacja),
- jakość powietrza,
- hałas, pole elektromagnetyczne,
- odnawialne źródła energii,
- awarie przemysłowe i inne nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska.

W oparciu o istniejący stan środowiska przedstawione zostały standardy jakości środowiska, tendencje przeobrażeń środowiska i podstawowe kierunki i zakres działań w ochronie środowiska, w tym cele ekologiczne na lata 2009 – 2012, polegające przede wszystkim na:

- zachowaniu różnorodności biologicznej,
- ochronie i zrównoważonym rozwoju obszarów leśnych,
- ochronie gleby,
- ochronie wód,
- ochronie powierzchni ziemi i gospodarowaniu zasobami geologicznymi,
- ochronie powietrza
- ochronie przed hałasem,
- ochronie przed promieniowaniem elektromagnetycznym,

- gospodarce odpadami,
- zapewnieniu bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego,
- działaniach systemowych.

W harmonogramie rzeczowo-finansowym wyznaczono cele ekologiczne i kierunki działań będące odzwierciedleniem polityki ekologicznej gminy.

Program, jako dokument planistyczny, służyć będzie jako wskaźnik działań, które należy wdrażać na terenie gminy Piła w celu osiągnięcia określonych w Polityce Ekologicznej Państwa założeń.

Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji do końca 2009 roku:

- Urządzenie terenów zieleni wraz z placem zabaw ul. Jałowcowa,
- Urządzenie terenów zieleni wraz z placem zabaw ul. Batalionów Chłopskich,
- Pl. Inwalidów,
- Przebudowa terenów zieleni Pl. Lotnictwa/ ul.. Chopina,
- Przebudowa zasilania instalacji elektrycznej w parku na Wyspie,
- Zakup udziałów w spółce "Notec",
- Rozbudowa i przebudowa dostosowawcza składowiska odpadów komunalnych gminy Piła w miejscowości Kłoda,
- Wiaty przystankowe,
- Wprowadzenie systemu karty miejskiej,
- Zakup autobusów (8 sztuk),
- Przebudowa dróg powiatowych,
- Budowa i modernizacja dróg osiedlowych,
- Budowa dróg (ul. Philipsa od Al. Powst. Wlkp. do ul. Podchorążych).

Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji do końca 2010 roku:

- Cmentarz komunalny ul. Motylewska,
- Park Miejski im. St. Staszica,
- Wprowadzenie systemu karty miejskiej,
- Ostatni etap budowy obwodnicy miasta (połączenia drogi krajowej nr 11 i wojewódzkiej nr 188),
- Budowa dróg (ul. Kazimierza Wielkiego, ul. Zakątek, ul. Poprzeczna, ul. Św. ks. Rafała Kalinowskiego).

Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji do końca 2011 roku:

- Uzbrojenie Koszyc - udziały w Spółce MWiK,
- Dokumentacja przyszłościowa,
- Budowa i przebudowa dróg rowerowych w mieście,
- Przebudowa układu komunikacyjnego osiedla Górne.

Program Ochrony Środowiska powiatu pilskiego oraz Program Ochrony Środowiska województwa wielkopolskiego oraz prognozy oddziaływania na środowisko tych dokumentów są w trakcie opracowywania. W związku z tym nie uwzględniono ich postanowień w niniejszej Prognozie.

4. Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Stan środowiska

W Prognozie zwrócono szczególną uwagę na te elementy uwarunkowań przyrodniczych, które rzutować powinny na konstrukcję zasad, kierunków i planowanych rozwiązań w sferze ochrony środowiska na obszarze gminy.

Warunki środowiska geograficznego, klimat

Gmina Piła według regionalizacji fizyczno-geograficznej J.Kondrackeigo położona jest częściowo na terenie makroregionu Pojezierza Południowopomorskie, w mezoregionie Dolina Gwdy oraz częściowo na terenie makroregionu Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka, w mezoregionie Dolina Środkowej Noteci. W krajobrazie występują rozległe pola sandrowe rozcięte doliną rzeki Gwdy.

Tereny chronione

Na terenie gminy znajduje się jeden rezerwat przyrody, 30 obiektów zostało uznanych za pomniki przyrody. W grupie pomników przyrody znajduje się jeden pomnik przyrody nieożywionej – głaz narzutowy znajdujący się w lustrze wody Zalewu Koszyckiego. Obszar miasta Piły leży w obrębie dwóch obszarów chronionego krajobrazu (zwanymi dalej OChK). Północna część miasta znajduje się w OChK Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy, południowa część miasta graniczy z OChK Dolina Noteci, w obrębie którego położony jest dolny odcinek rzeki Gwdy.

Na terenie gminy znajdują się następujące obszary chronione:

- OChK Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy,
- OChK Dolina Noteci,
- Rezerwat przyrody "Kuźnik",
- Obszar Specjalnej Ochrony Dolina Gwdy PLB300012,
- Potencjalny Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Piłska.

Działania zaplanowane w POŚ gminy Piła nie będą wpływać negatywnie na wymienione obszary chronione ani na ich integralność z uwagi na ich lokalizację.

Lasy

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej lasy gminy Piła są położone w zasięgu III Wielkopolsko-Pomorskiej krainy przyrodniczo-leśnej, w Dzielnicy Pojezierza Krajeńskiego. Najczęściej spotykane siedliska leśne to bór świeży i bór mieszany świeży. Wskaźnik lesistości w gminie Piła wynosi 49,6%. Ponad 97% ogólnej powierzchni gruntów leśnych stanowią grunty leśne publiczne Skarbu Państwa będące w zarządzie Lasów Państwowych.

Wody powierzchniowe i podziemne

Według podziału hydrogeologicznego gmina Piła należy do regionu pomorsko-kujawskiego (III), w tym do podregionu pomorskiego (III) z wydzielonym rejonem Piły. Miasto leży w zasięgu trzech

zbiorników wód podziemnych GZWP 125 Wałcz-Piła, GZWP 127 Subzbiornik Złotów-Piła-Strzelce Krajeńskie oraz GZWP 138 Pradolina Toruń-Eberswalde. Jakość wód podziemnych zaklasyfikowano do III klasy (Róża Wielka) i IV klasy (Kaczory).

Główną rzeką przepływającą przez teren gminy Piła jest rzeka Gwda, która jest jednym z większych dopływów Noteci. Prawym dopływem Gwdy, uchodzącym w obrębie gminy Piła, jest rzeka Ruda (dopływ z Bukowej Góry, Bukówka). Jakość wód powierzchniowych rzeki Gwdy zaklasyfikowano do III klasy (wody zadowalającej jakości) zarówno w punkcie Koszyce jak i w punkcie Leszków. Rzekę Rudą (Dopływ z Bukowej Góry) zaklasyfikowano do IV klasy czystości.

Gleby

Jakość gleb na terenie gminy Piła jest wynikiem warunków naturalnych oraz działalności antropologicznej. Na równinie sandrowej rzeki Gwdy, na przepuszczalnych utworach piaszczystych powstały gleby rdzawe. Natomiast w Dolinie wykształciły się mady rzeczne oraz gleby torfowe i mułowe. Gleby, w większości pochodzenia mineralnego (głównie piaszczyste) wymagają prawidłowo działającego systemu melioracyjnego, który skutecznie odprowadzi nadmiary wód, a w okresie niedoborów zahamuje odpływ. Na terenie Piły przeważają gleby klasy IVa (32%) występują też znaczne zasoby gleb klasy IIIa oraz IVb.

Powietrze

Miasto Piła zaklasyfikowano do programu ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia w 2007 r. ze względu na stężenie pyłu PM10; w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin strefę pilsko-złotowską zaklasyfikowano do klasy A pod względem zanieczyszczenia SO₂ i NO₂ oraz do klasy C ze względu na zawartość O₃. Istotnym czynnikiem zanieczyszczającym powietrze jest emisja komunikacyjna. Jej ograniczenie będzie wynikać z poprawy stanu technicznego pojazdów oraz z wprowadzenia na rynek pojazdów spełniających normę Euro 5.

W 2007 roku PKS Sp. z o.o. w Pile zakupił 12 autobusów spełniających normy Euro. Natomiast w latach 2005-2007 Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. zakupił 7 tego typu pojazdów. Rozporządzeniem nr 38/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia określono program ochrony powietrza dla strefy – powiat pilski (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2008 r. Nr 4, poz.60). Program ten wskazuje na konieczność odciążenia centrum miasta Piły poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza miasto (dokończenie budowy obwodnicy zewnętrznej i śródmiejskiej) oraz poprawę stanu technicznego istniejących dróg.

Hałas

Stan klimatu akustycznego w mieście Piła ukształtowany jest głównie przez układ komunikacji kolejowej i drogowej. Miasto, dzięki swemu położeniu geograficznemu jest znaczącym w skali kraju skrzyżowaniem szlaków komunikacyjnych. Tu przecinają się drogi kołowe i kolejowe, prowadzące z Wybrzeża na południe, do Poznania, Gorzowa i dalej do Niemiec oraz ze Szczecina i Świnoujścia do Bydgoszczy, Torunia i Warszawy. W mieście krzyżują się dwie drogi krajowe: nr 11 (Poznań - Koszalin), nr 10 (Szczecin - Bydgoszcz) oraz drogi wojewódzkie nr 179 (Rusinowo-Gostomia-Piła),

nr 180 (Trzcianka-Piła) oraz nr 188 (Człuchów-Złotów-Piła). Miasto posiada nowoczesne rozwiązania komunikacyjne. Realizowana jest zmiana przebiegu drogi krajowej nr 11 (tzw. obwodnica wschodnia) oraz rozbudowa obwodnicy wewnętrznej.

Ponadto Piła jest ważnym węzłem kolejowym. Najważniejszymi trasami kolejowymi są trasy Gorzów – Bydgoszcz oraz Poznań – Koszalin. Przez teren gminy przebiegają również, obecnie wyłączone z eksploatacji, dwie linie: trasa Piła-Stargard i trasa Piła - Czarnków (towarowa).

Utworzenie nowych połączeń drogi krajowej nr 11 i wojewódzkiej nr 188 (ostatni etap budowy obwodnicy miasta) stanowić będzie istotny element w zarządzaniu ruchem samochodowym w mieście. Wymiana sygnalizatorów świetlnych ze słupkami oraz wymiana sterowników przyczyni się w znacznym stopniu do zwiększenia płynności ruchu samochodowego. Poprzez ograniczenie konieczności częstego hamowania i ruszania pojazdów klimat akustyczny miasta ulegnie znacznej poprawie.

Przekroczenie poziomu progowego szczególnej uciążliwości hałasu stwierdzono w 2006 roku przy aptece w Al. Powstańców Wielkopolskich. Źródłem tych uciążliwości jest droga wojewódzka nr 188.

Gospodarka odpadami

Odpady powstające w gminie Piła są kierowane na składowisko w Kłodzie, będące elementem Zakładu Utylizacji Odpadów (zwanego dalej ZUO). Składowisko jest położone poza granicami administracyjnymi gminy Piła, jednak znajduje się ono w zarządzaniu Miejskiego Zakładu Oczyszczania w Pile a jego właścicielem jest Urząd Miasta Piła. Z tego względu oddziaływanie obiektu zostało również przeanalizowane w niniejszym dokumencie.

Wnioski monitoringu stanu środowiska (2007 rok):

- Czystość powietrza – miasto Piła zaklasyfikowano do programu ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia w 2007 r. ze względu na stężenie pyłu PM10; w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin strefę pilsko-złotowską zaklasyfikowano do klasy A pod względem zanieczyszczenia SO₂ i NO₂ oraz do klasy C ze względu na zawartość O₃.
- Jakość wód powierzchniowych rzeki Gwdy zaklasyfikowano do III klasy (wody zadowalającej jakości) zarówno w punkcie Koszyce jak i w punkcie Leszków. Rzekę Rudą (Dopływ z Bukowej Góry) zaklasyfikowano do IV klasy czystości.
- Jakość wód podziemnych zaklasyfikowano do III klasy (Róża Wielka) i IV klasy (Kaczory).
- Jakość gleb – przeważają gleby klasy IVa (32%) występują też znaczne zasoby gleb klasy IIIa oraz IVb.

Wpływ działań planowanych w POŚ na środowisko

Założone w POŚ działania niewątpliwie wpłyną korzystnie na stan środowiska na terenie gminy Piła. Jednak realizacja konkretnych działań naprawczych lub budowa nowych instalacji może przejściowo negatywnie oddziaływać na otoczenie. Z tego też względu należy zwrócić szczególną uwagę na

procesy projektowania inwestycji, wybór technologii i przeprowadzenie bardzo dokładnej analizy oddziaływania na środowisko planowanej budowy. W trakcie projektowania inwestycji należy rozważyć różne warianty wykonania tej inwestycji, w tym warianty technologiczne i wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływał na środowisko. Ponadto bardzo ważny będzie poziom merytoryczny wydawanych pozwoleń zintegrowanych, a na etapie eksploatacji właściwa kontrola i określony poziom systemów monitorowania i ich pracy.

Należy przy tym zadbać, aby na etapie budowy nowych instalacji podjąć takie działania i środki, które spowodują, że realizowany projekt jak najmniejszym stopniu będzie oddziaływał na środowisko a tym samym zdrowie ludzi.

Skutki braku realizacji założeń POŚ:

- ✓ niska świadomość ekologiczna mieszkańców, którzy nie zostali do tej pory objęci programem edukacyjnym (np. najmłodszy uczniowie),
- ✓ zanieczyszczenie gleb i wód na skutek nieuregulowanej gospodarki wodno-ściekowej,
- ✓ zła jakość wody pitnej, mogąca powodować choroby ludności,
- ✓ niskie wskaźniki efektywności oczyszczania ścieków w przypadku niewłaściwej pracy obiektu,
- ✓ znaczne zużycie energii na ogrzewanie w przypadku nie przeprowadzenia termomodernizacji obiektów,
- ✓ znaczna emisja hałasu spowodowana poruszaniem się pojazdów po drogach będących w złym stanie technicznym,
- ✓ zwiększona emisja pyłów i gazów do atmosfery, pogorszenie jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleby, straty w bioróżnorodności na skutek spalania odpadów w paleniskach domowych oraz niewłaściwego postępowania z odpadami zawierającymi azbest,
- ✓ nadmierne wykorzystywanie zasobów naturalnych – nie stosowanie w procesach produkcyjnych technologii wykorzystujących odpady jako surowiec, technologii małodopadowych czy obiegów zamkniętych,
- ✓ niszczenie zasobów leśnych,
- ✓ degradacja krajobrazu poprzez nieodnawianie istniejących obiektów,
- ✓ negatywne oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska poprzez niewłaściwe postępowanie z wytwarzanymi odpadami.

Wymienione argumenty jednoznacznie przemawiają za realizacją utworzonego Programu Ochrony Środowiska Gminy Piła. Brak realizacji założeń POŚ jest sprzeczny z zapisami Polityki Ekologicznej Państwa.

5. Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Przewiduje się, że znaczącym oddziaływaniem zostanie objęty cały teren miasta Piła. W większości będzie to oddziaływanie pozytywne. Potwierdzają to przykłady takie, jak: utrzymanie zieleni miejskiej, rozbudowa i przebudowa dostosowawcza miejskiego składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Kłoda, rozbudowa infrastruktury technicznej. W niektórych przypadkach oprócz oczywistych korzyści z podjętych działań pojawi się oddziaływanie negatywne. Jednak przy wykorzystaniu najlepszych technologii możliwe jest ograniczenie niekorzystnego wpływu tych obiektów na środowisko zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji. Negatywne oddziaływanie w większości przypadków zostanie ograniczone jedynie do terenu zajętego przez ten obiekt.

Znaczące oddziaływania (wskazane w rozdziale 9) dotyczą obszaru całej gminy, stąd diagnoza stanu środowiska obszarów przez nie objętych, również zawiera się we: wnioskach monitoringu stanu środowiska, w którego zakresie badano: powietrze, opady atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne (rozdział 4).

6. Identyfikacja problemów ochrony środowiska istniejących z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych

Punktem wyjścia dla określenia głównych obszarów problemowych związanych z realizacją przedmiotowego Programu była diagnoza stanu środowiska w gminie, która zasygnalizowała uwarunkowania i problemy, na które należało zwrócić szczególną uwagę przy konstruowaniu POŚ. Większość z nich została w nim uwzględniona. Najważniejsze problemy ochrony środowiska zidentyfikowane z punktu widzenia projektowanego Programu Ochrony Środowiska to zły stan techniczny dróg, zanieczyszczenie powietrza.

Zanieczyszczenia powietrza oraz hałas emitowany przez urządzenia i pojazdy w czasie budowy planowanych obiektów będą przejściowe i będą trwać do zakończenia budowy. W przypadku ZUO ważnym problem stanowi zajęcie terenu pod obiekt oraz oddziaływanie wynikające z jego funkcjonowanie. Postępowanie zgodnie z instrukcją eksploatacji obiektu oraz udzielonymi pozwoleniami umożliwi funkcjonowanie bez szkody dla środowiska.

7. Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Podstawę rozwiązań prawnych obowiązujących w Polsce, stanowią przede wszystkim:

- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016, gdzie nadrzędnym, strategicznym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego.
- Strategia Gospodarki Wodnej została przyjęta przez Radę Ministrów w 2005 roku i określa podstawowe kierunki i zasady działania umożliwiające realizację idei trwałego i zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w Polsce.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, który określa przedsięwzięcia w zakresie budowy, rozbudowy zbiorczych sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków komunalnych, a także terminy ich realizacji niezbędne dla realizacji zapisów Traktatu Akcesyjnego, który został zatwierdzony przez Radę Ministrów w 2003 roku.
- Celem nadrzędnym Krajowej strategii ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań przyjętej przez Radę Ministrów w 2003 roku jest zachowanie całego rodzimego bogactwa przyrodniczego oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jego organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego).
- Polityka Leśna Państwa, przyjęta przez Radę Ministrów w 1997 roku, której nadrzędnym jest wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa.
- W zakresie gospodarki odpadami cel nadrzędny do realizacji wyznacza Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 zatwierdzony przez Radę Ministrów w 2006 roku. Jest to dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarowania odpadami.
- Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej (zwana dalej Strategią REO) definiuje cel nadrzędny jako zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 7,5% w 2010 roku i do 14% w 2020 roku w strukturze zużycia nośników pierwotnych. Dokument rządowy przyjęty uchwałą Sejmu w 2001 roku.

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko projekt przyjęty przez Radę Ministrów 29 listopada 2006 roku, jako główny cel wskazano podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności kulturowej.

Powiązania pomiędzy projektem POŚ dla gminy Piła a dokumentami krajowymi w zakresie ochrony środowiska ujęto w tabeli 1.

Tabela 1 Analiza zgodności priorytetów projektu POŚ z krajowymi dokumentami strategicznymi

Dokument strategiczny	Cele/działania dokumentu strategicznego	Główne kierunki działań ujęte w projekcie POŚ
Polityka Leśna Państwa	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększanie zasobów leśnych kraju, do 30% w 2020 roku i 33% w połowie XXI wieku, - sukcesywnie w miarę przekazywania do zalesienia gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa i osiągnięcia przestrzennie optymalnej struktury lasów w krajobrazie przez ochronę i pełne wykorzystanie produkcyjnych możliwości siedlisk, - polepszenie stanu zasobów leśnych i ich kompleksową ochronę, - reorientację zarządzania lasami z poprzedniej dominacji modelu surowcowego na model proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. 	<p>Podniesienie powszechnej świadomości funkcji lasów oraz celów i zadań trwałego i zrównoważonego leśnictwa.</p> <p>Zalesianie terenów nieprzydatnych rolniczo,</p> <p>Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów.</p> <p>Lokalizacja zalesień i zadrzewień zgodnie z planami zagospodarowania.</p> <p>Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkody przemysłowe).</p> <p>Rozszerzenie usług doradczych, informacji i szkoleń dla właścicieli lasów.</p> <p>Poprawa rozpoznania zasobów różnorodności biologicznej w lasach.</p> <p>Racjonalne przeznaczanie obszarów leśnych na cele nieleśne.</p> <p>Opracowanie i wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Polityki Leśnej Państwa. Odnowa zieleni dolin rzecznych.</p>
Strategia REO	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 7,5% w 2010 roku i do 14% w 2020 roku w strukturze zużycia nośników pierwotnych. 	Brak działań
Krajowy plan gospodarki odpadami 2010	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju PKB, - zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska, - zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, - zamknięcie do końca 2009r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających przepisów prawa, - wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów, - Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami. 	Kwestie gospodarki odpadami zostały omówione szczegółowo w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Piła

Prognoza oddziaływania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Piła

<p>Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych, - aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska, - zarządzanie środowiskowe, - udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska, - rozwój badań i postęp techniczny, - odpowiedzialność za szkody w środowisku, - aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym, - ochrona zasobów naturalnych, - ochrona i zrównoważony rozwój lasów, - racjonalne gospodarowanie zasobami wody, - ochrona powierzchni ziemi, - gospodarowanie zasobami geologicznymi, - środowisko a zdrowie, - jakość powietrza, - ochrona wód, - gospodarka odpadami, - oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych, - substancje chemiczne w środowisku. 	<p>Wszystkie kierunki działań</p>
<p>Strategia Gospodarki Wodnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód, - osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych, - podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy. 	<p>Poprawa jakości wody pitnej poprzez rozwój i modernizację systemów wodociągowych. Ograniczenie ładunków zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł przestrzennych (rozproszonych) oraz powierzchniowych i rolniczych. Zwiększenie stopnia retencji wód w ciekach wodnych. Likwidacja nieczynnych ujęć wody. Ochrona wód w zlewniach. Podejmowanie działań ograniczających wpływ zanieczyszczeń obszarowych na zasoby wodne. Zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków wodnych.</p>
<p>Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - konieczność osiągnięcia standardów jakości ścieków odprowadzanych do środowiska z oczyszczalni ścieków, - zapewnienie 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych, - wyposażenie aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej lub stosowanie systemów indywidualnych, - odpowiednie zagospodarowanie w środowisku osadów powstających w oczyszczalniach ścieków. 	<p>Inwentaryzacja i likwidacja „dzikich” punktów zrzutu ścieków. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w gminie, Pełne zagospodarowanie osadów ściekowych. Budowa oczyszczalni przydomowych w miejscach wskazanych w koncepcji gospodarki wodno-ściekowej. Likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowiących potencjalne źródło zanieczyszczeń wód podziemnych. Ochrona zasobów wód podziemnych.</p>

<p>Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań</p>	<p>- rozpoznawanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń, - usuwanie lub ograniczanie aktualnych i potencjalnych zagrożeń różnorodności biologicznej, - zachowanie i/lub wzbogacanie istniejących oraz odtwarzanie zanikłych elementów różnorodności biologicznej, - integracja działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z działaniami ważnych dla tej ochrony sektorów gospodarki, administracji publicznej i społeczeństwa (w tym organizacji pozarządowych).</p>	<p>Zwiększenie skuteczności narzędzi planistycznych jako narzędzia ochrony przyrody i krajobrazu. Zwiększenie powierzchni terenów objętych ochroną prawną oraz wzmocnienie ciągłości i spójności przestrzennej systemu obszarów chronionych w granicach gminy. Uwzględnienie koncepcji systemu europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000. Wzmocnienie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Wspieranie rolnictwa ekologicznego, w tym wspieranie tradycyjnych praktyk rolniczych na terenach przyrodniczo cennych w celu utrzymania urozmaiconego krajobrazu rolniczego. Ochrona i renaturalizacja ciągów i połączeń ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych. Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych. Rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w odniesieniu do obiektów turystycznych i rekreacyjnych w aspekcie walorów przyrodniczych. Ustanawianie użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenach rolniczych, gdzie występują pozostałości ekosystemów i cennych fragmentów krajobrazów. Opracowanie planów ochrony siedlisk gatunków, które są zagrożone. Selektywny dostęp do terenów cennych przyrodniczo oraz ochrona tych terenów przed zainwestowaniem i tzw. dzikim zagospodarowaniem. Promowanie zachowań zgodnych z zasadami ochrony przyrody i krajobrazu. Rozwój sieci szlaków turystycznych i przyrodniczych ścieżek dydaktycznych. Monitoring ruchu turystycznego, szczególnie na obszarach chronionych. Zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach cennych przyrodniczo. Wdrażanie programów rolno-środowiskowych. Utrzymanie tradycyjnych rozłogów pól, zadrzewień śródpolnych i małych zagłębień wraz z występującą florą.</p>
---	---	---

Zgodność POŚ dla gminy Piła z celami wskazanymi w Programie Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2002-2010 (POŚWW):

Projekt POŚ dla gminy Piła jest zgodny również z celami wskazanymi w Programie Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego (POŚWW). Strategiczne cele rozwoju województwa wielkopolskiego sformułowane zostały w czterech następujących grupach:

1. Zapewnienie mieszkańcom warunków do podwyższania poziomu życia. Grupa obejmuje takie zagadnienia jak: praca, byt materialny, rozwój duchowy i bezpieczeństwo.
2. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki w stosunku do innych regionów Europy. Grupa obejmuje: unowocześnienie struktury gospodarki, wzrost efektywności gospodarki oraz trwałość i harmonię rozwoju.
3. Wzrost wewnętrznej integracji i istotna poprawa jakości przestrzeni. Grupa obejmuje zagadnienia wewnętrznej integracji regionu oraz właściwej struktury przestrzennej.
4. Dostosowanie potencjału, struktury i organizacji województwa do wyzwań XXI wieku i wymagań jednoczącej się Europy. W grupie tej wyszczególniono: partnerską rolę województwa oraz troskę o tożsamość regionalną.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego jest w trakcie opracowywania.

Zgodność POŚ dla gminy Piła z założeniami POŚ Powiatu Pilskiego

Główne zadania polityki powiatu w zakresie ochrony środowiska na lata 2009-2012 nie zostały jeszcze określone. Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla powiatu pilskiego jest w trakcie opracowywania.

Po przeprowadzonej analizie zgodności stwierdzono, że projekt POŚ dla gminy Piła jest zgodny z celami i kierunkami działań dokumentów wyższego rzędu.

8. Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć.

Po analizie POŚ określa się za znaczące oddziaływania:

8.1. Znaczące oddziaływanie pozytywne na środowisko

- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców skutkujący ograniczeniem niepożądanych zachowań,
- gmina zakłada powierzenie zadań budowy i modernizacji obiektów wyspecjalizowanym firmom, gwarantującym odpowiedni poziom bezpieczeństwa ekologicznego,
- zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,

- zachowanie czystych zasobów wód podziemnych, poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych,
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego,
- likwidacja zagrożenia wynikającego z niewłaściwego składowania odpadów, zwłaszcza na tzw. „dzikich” składowiskach,
- zachowanie potencjału gleb, przywrócenie walorów przyrodniczych terenów zdewastowanych i zdegradowanych, a więc i ograniczenia zanieczyszczenia gleby, zmniejszenie zagrożenia erozją,
- utrzymanie i przywrócenie zasobów i walorów przyrodniczych oraz osiągnięcie jak najlepszych efekty użytkowania w sposób zgodny z zasadami ochrony przyrody, bioróżnorodności i krajobrazu,
- rozbudowa oraz utrzymanie w dobrym stanie infrastruktury technicznej,
- polepszenie jakości życia mieszkańców.

8.2. Znaczące oddziaływanie negatywne na środowisko

Tymczasowe oddziaływania negatywne identyfikuje się w związku z etapami budowy, przebudowy czy rozbudowy obiektów służących ochronie środowiska.

8.2.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Zwiększone oddziaływanie na powietrze atmosferyczne może wystąpić w rejonie miejsca budowy elementów infrastruktury oraz obiektów budowlanych, związane z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca sprzętu będą źródłem niezorganizowanej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, takich jak: tlenek węgla, tlenki azotu, tlenki siarki, węglowodory aromatyczne, cząstki smoły i sadzy, metale ciężkie oraz gazy z podgrzanych asfaltów drogowych, pyły.

Gazy wydzielające się z mieszanek mineralno – bitumicznych mogą być szkodliwe dla zdrowia tylko przy dużych koncentracjach, ponieważ zawierają między innymi benzen i fenol; w asfaltach drogowych tych składników jest niewielka ilość. Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe; ustają po zakończeniu prac.

8.2.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Inwestycje drogowe podczas eksploatacji, ze względu na niekontrolowane spływy wód opadowych i roztopowych z dróg stanowią zagrożenie dla zasobów wodnych. Głównymi zanieczyszczeniami są: zawiesiny ogólne, zanieczyszczenia organiczne (węglowodory alifatyczne, aromatyczne i WWA), metale ciężkie oraz chlorki.

W bezpośrednim sąsiedztwie planowanego Zakładu Utylizacji Odpadów (ZUO) nie występują zasoby wód powierzchniowych – nie identyfikuje się oddziaływania. Nawierzchnia placu ZUO powinna zostać wykonana w sposób szczelny ze zorganizowanym odbiorem wód opadowych i odcieków. Pozostałe objekty zakładu, również powinny być uszczelnione w celu zabezpieczenia przed ściekami

technologicznymi, deszczowymi i roztopowymi. Szczegółowe analizy powinny zostać przeprowadzone podczas oceny oddziaływania poszczególnych działań.

Czynności wykonywane na terenie oczyszczalni ścieków, ZUO oraz ujęcia wody powinny być wykonywane zgodnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji obiektu.

Wymiana oraz budowa sieci sanitarnej i deszczowej podczas budowy stanowi uciążliwość dla środowiska. Jednak w aspekcie długoterminowym wpłynie korzystnie na stan wód powierzchniowych i podziemnych, ponieważ zredukuje niekontrolowany odpływ nieoczyszczonych ścieków do tych wód.

8.2.3. Oddziaływanie na gleby

Okresowe uciążliwości w rejonie miejsca budowy obiektów budowlanych oraz elementów infrastruktury, związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Oddziaływania te są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac. Nieodwracalne skutki są natomiast związane są z ewentualnym zajmowaniem gruntów rolniczych pod obiekty liniowe (np. drogi) czy obszarowe (np. tereny oczyszczalni ścieków).

8.2.4. Oddziaływanie na warunki akustyczne

Okresowe uciążliwości akustyczne będą występować w rejonie miejsca budowy i związane są z ruchem samochodów dostawczych i pracą sprzętu ciężkiego. Ruch i praca w/w sprzętu będą źródłem hałasu i wibracji do środowiska. Oddziaływania występujące w fazie przebudowy są okresowe i krótkotrwałe; znikają po zakończeniu prac.

8.2.5. Oddziaływanie na przyrodę i obszary chronione

Analiza uwarunkowań związanych z ochroną przyrody i krajobrazu zawarta w Programie Ochrony Środowiska wykazała, że na terenie gminy znajdują się następujące obszary chronione:

- OChK Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy,
- OChK Dolina Noteci,
- Rezerwat przyrody "Kuźnik",
- Obszar Specjalnej Ochrony Dolina Gwdy PLB300012.

Nie identyfikuje się oddziaływania na istniejące i planowane formy ochrony przyrody.

Szczegółowa analiza oddziaływań poszczególnych inwestycji na te elementy chronione (zarówno obszarowe jak i punktowe) będzie prowadzona na etapie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć.

8.2.6. Oddziaływanie na krajobraz

Budowa czy przebudowa infrastruktury technicznej nie będzie wpływać negatywnie na krajobraz z uwagi na fakt, że dotyczy w znacznej mierze terenów zabudowanych. Analiza oddziaływania

na krajobraz będzie prowadzona na etapie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację poszczególnych przedsięwzięć.

8.2.7. Oddziaływanie na zabytki

Nie identyfikuje się negatywnego oddziaływania na istniejące obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23 lipca 2003 r. Szczegółowa analiza oddziaływań poszczególnych inwestycji będzie prowadzona na etapie wydawania pozwoleń dla planowanych przedsięwzięć.

Celem identyfikacji najważniejszych skutków dla środowiska i obszarów narażonych na zmiany i oddziaływania związane z realizacją przedmiotowego Programu Ochrony Środowiska w tabeli 2 przedstawiono kryteria analizy i oceny (Źródło: Podstawy metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla potrzeb planowania przestrzennego, Kraków, 2002 r.).

Tabela 2 Identyfikacja najważniejszych skutków dla środowiska i obszarów narażonych na zmiany i oddziaływania związane z realizacją POŚ

ELEMENTY OCENY WG DYREKTYWY 2001/42 I II PEP	KRYTERIA SOOŚ	OCENA WPLYWU POŚ DLA GMINY PIŁA		
		POZYTYWNY	OBOJĘTNY	NEGATYWNY
I ŚRODOWISKO				
POWIERZCHNIA ZIEMI	Poprawa struktury użytkowania gruntów		x	
	Zabudowa nowych terenów			x
	Wpływ na procesy erozji	x		
ZASOBY KOPALIN	Zużycie surowców mineralnych		x	
	Odzysk surowców w ramach recyklingu	x		
GLEBY	Ochrona gleb klasy I-III	x		
	Wpływ na poziom zanieczyszczenia gleb	x		
ZASOBY PRZYRODY	Ubytek powierzchni terenów cennych przyrodniczo	x		
	Zachowanie bioróżnorodności	x		
	Wpływ na tereny przyrody chronionej	x		
LASY	Wpływ na lesistość terenów	x		
	Wpływ na zdrowotność drzewostanów	x		
POPULACJA I ZDROWIE LUDZI	Wpływ na tereny służące do rekreacji i wypoczynku	x		
	Wpływ na warunki akustyczne terenów mieszkaniowych	x		
	Wpływ na warunki aerosanitarne	x		
JAKOŚĆ WÓD	Wpływ na poprawę jakości wód podziemnych w kontekście utrzymania wymaganych standardów środowiskowych i zdrowotnych	x		
JAKOŚĆ POWIETRZA	Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł istniejących	x		
	Powstawanie nowych źródeł emisji			x

Prognoza oddziaływania Programu Ochrony Środowiska dla gminy Piła

CZYNNIKI KLIMATYCZNE	Redukcja gazów cieplarnianych	X		
	Wpływ na klimat lokalny	X		
WALORY KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE	Znaczenie dla poprawy estetyki krajobrazu	X		
	Redukcja powierzchni terenów zdegradowanych	X		
	Wpływ na miejsca i obszary zabudowy historycznej		X	
II ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII				
WODOCHŁONNOŚĆ	Racjonalizacja zużycia wody w sferze komunalnej	X		
MATERIAŁOCHŁONNOŚĆ	Odzysk surowców „u źródła”	X		
ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW	Zmniejszenie strumienia odpadów kierowanych na składowiska	X		
	Zwiększenie odzysku surowców wtórnych	X		
	Wzrost stopnia unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych	X		
TRANSPORT	Ograniczenie ilości i zasięgu transportu odpadów	X		

Z analizy przedstawionej w tabeli 2 wynika, że opiniowany Program w większości analizowanych kryteriów oceny powodować będzie skutki pozytywne, bądź obojętne dla środowiska. Nieliczne negatywne skutki związane będą z koniecznością zajęcia kolejnych, nowych pod zakład zagospodarowania odpadów, oczyszczalni ścieków i elementów infrastruktury technicznej.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Oddziaływania negatywne identyfikuje się w związku z:

- ✓ rozbudową i przebudową dostosowawczą składowiska odpadów komunalnych gminy Piła w miejscowości Kłoda w ramach ZUO,
- ✓ budową obwodnicy miasta,
- ✓ budową lub przebudową infrastruktury technicznej (drogi, kanalizacja sanitarna i deszczowa, wodociągi).

Proponowane rozwiązania minimalizujące:

Etap budowy:

Złagodzenie negatywnych oddziaływań etapu budowy odnosić się będzie do odpowiedniego prowadzenia prac budowlanych oraz właściwego wykorzystania maszyn i urządzeń.

W celu zapobiegania wzrostowi wydzielanych spalin, hałasu, wycieków olejów i smarów należy zadbać, aby sprzęt i środki transportowe były w dobrym stanie technicznym, prawidłowo utrzymane i wyposażone. Wskazane jest zastosowanie oponczy zakrywających skrzynię ładunkową pojazdów przewożących mieszanki cementowe, które ograniczą emisję szkodliwych gazów i oparów. Maszyny powinny być właściwie eksploatowane, ponieważ obciążone powodują wzrost emisji spalin i hałasu.

Istotna jest kontrola stanu technicznego wykorzystywanych urządzeń, która zapobiega w znacznym stopniu awariom. Należy wykluczyć ryzyko przedostania się produktów ropopochodnych.

Szczególnie istotne jest gospodarowanie odpadami powstającymi przy pracach; niedopuszczalne jest pozostawienie jakichkolwiek odpadów (smarów, olejów). Substancje niebezpieczne powinny być składowane w bazach sprzętowo – magazynowych.

Etap eksploatacji:

Planowane obiekty i instalacje muszą spełniać standardy budowlane i emisyjne, być właściwie eksploatowane i konserwowane. Procesy technologiczne powinny być pod stałą kontrolą.

W celu ochrony przed zaśmiecaniem terenu należy wykorzystywać siatki zabezpieczające (również na pojazdach transportujących odpady).

W celu zabezpieczenia przed nadmiernym pyleniem należy polewać wodą drogi transportowe na terenie ZUO. Istotne jest, aby wszystkie technologie wykorzystywane w systemie gospodarowania odpadami spełniały kryteria BAT.

Czynności wykonywane na terenie obiektów istniejących i planowanych powinny być wykonywane zgodnie z zatwierdzoną instrukcją eksploatacji obiektu.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub współczesnej wiedzy

Rozwiązania zastosowane w Programie zgodne są z zapisami w dokumentach wyższego rzędu; są w pełni zasadne, z ekologicznego oraz ekonomicznego punktu widzenia, stąd nieuzasadnione jest stosowanie alternatywnych. Jednak z uwagi na lokalne uwarunkowania wskazane byłoby przedstawienie możliwości etapowania inwestycji.

Warunkiem prawidłowego funkcjonowania zaproponowanych w POŚ rozwiązań jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań, dostępność środków finansowych i brak protestów mieszkańców. Szczególny nacisk należy położyć na szeroką edukację mieszkańców. Samorząd powinien zdecydowanie przystąpić do egzekucji realizacji obowiązków przypisanych mieszkańcom gminy przez ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.

W przypadku zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

11. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Prezydent Miasta będzie oceniał co dwa lata stopień wdrażania Programu. Ocena ta będzie podstawą przygotowania raportu z wykonania Programu, opracowaniem listy przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ciągu kolejnych czterech lat, aktualizacji celów i kierunków działań ekologicznych.

Konieczne będzie regularne gromadzenie, analiza i ocena danych dotyczących stanu środowiska.

Lista wskaźników monitorujących Program (mogą one zostać zmodyfikowane):

- jakość wód powierzchniowych, udział wód pozaklasowych,
- jakość wód podziemnych, udział wód bardzo dobrych i dobrych,
- stopień zwodociągowania miasta,
- stopień skanalizowania miasta,
- ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód powierzchniowych lub do ziemi,
- stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej,
- ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca na rok,
- udział odpadów komunalnych składowanych na składowiskach,
- udział odpadów przemysłowych składowanych na składowiskach,
- wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,
- wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,
- liczba punktów monitoringu hałasu, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów,
- wskaźnik lesistości,
- procentowy udział powierzchni terenów objętych ochroną prawną,
- nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska,
- udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii pierwotnej,
- liczba gospodarstw ekologicznych posiadających certyfikat i powierzchnia upraw,
- udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska wg oceny jakościowej,
- ilość i zasadność interwencji i wniosków zgłaszanych przez mieszkańców,
- liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno – informacyjnych.

12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z uwagi na lokalizację gminy Piła oraz planowane rozwiązania, realizacja działań nie będzie wywoływać oddziaływań transgranicznych. Planowane obiekty ze względu na lokalizację nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o „Prognozę oddziaływania na środowisko”. Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla gminy Piła. Prognoza oddziaływania zawiera informacje zgodne z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227) oraz pismami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu znak: RDOŚ-30-OO.III-6617-145/09/Am z dnia 4 listopada 2009 r. i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu znak: NS-72/28-44/09 z dnia 23 października 2009 r.

Stan systemu ochrony środowiska wraz z kierunkami działań w tym zakresie poddano analizie oraz odniesiono do stanu środowiska na terenie gminy. Na tej podstawie zidentyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Piła na lata 2009-2012.

Przedstawiono główne cele Programu, wnioski z analizy stanu środowiska na terenie gminy i działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie ochrony środowiska. Opisano również stan środowiska obszarów objętych znaczącym oddziaływaniem realizacji założeń Programu.

Przedstawiono cele i kierunki działań dokumentów krajowych regulujących działania zmierzające do poprawy stanu środowiska oraz przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu. Najbardziej znaczące oddziaływania negatywne identyfikuje się w związku z budową Zakładu Utylizacji Odpadów, obwodnicy miasta oraz infrastruktury technicznej (drogi, kanalizacja oraz wodociągi). Będą to jednak oddziaływania przejściowe. W aspekcie długoterminowym inwestycje te wpłyną korzystnie na stan środowiska miasta oraz na jakość życia jego mieszkańców. Planowane działania będą miały bezpośredni pozytywny wpływ na środowisko i życie ludzi (zagospodarowanie nowych terenów zielenią) lub przyniosą korzyści w przyszłości (edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży).

Realizacja działań ujętych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Piła nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

14. Wykorzystane materiały

Źródłem danych były następujące dokumenty:

- ✓ Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Piła na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013 - 2016,
- ✓ Program Ochrony Środowiska dla gminy Piła na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013 - 2016,
- ✓ Projekt Programu Ochrony Środowiska dla powiatu pilskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015,
- ✓ Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010,
- ✓ Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- ✓ Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2002 - 2010,
- ✓ Podstawy metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla potrzeb planowania przestrzennego, opracowanie Instytutu Rozwoju Miast , Kraków 2002 r.
- ✓ Informacje uzyskane w Urzędzie Miasta w Pile
- ✓ Opracowanie Instytutu Rozwoju Miast – Podstawy metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla potrzeb planowania przestrzennego, Kraków, 2002 r.